

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

46. An aliquando confessarius possit obligare pœnitentem ad
declarandum complicem? Et advertitur posse contingere, ut licet pœnitens
dicat se velle per seipsum immediatè, vel per alium dare notitiam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

charta scripta sit ad virum doctum ad petendum consilium pro confessione, assumitur ibi vir doctus tanquam persona necessaria ad perfectionem Sacramenti, non necessaria secreto; si verò tantum scripta sit in subsidium memoriae, iam potest dici confessio inchoata, ut patet, & quia saltem haec rationes, & Doctores faciunt hanc rem dubiam; in dubio autem inclinandum est in fauorem sigilli & Sacramenti. Iam verò si peccata, quae inveniuntur scripta, iam sint confessio, cum iam affecta maneat sigillo confessionis, firmius dicere possumus, cadere illa sub eodem sigillo, & transire semper cum suo onere sigilli: sicut enim illa, quae mihi reuelavit aliquis, qui ea à Confessore audiuit tenent seruari sub sigillo, sic etiam tenebunt seruari haec peccata scripta, quae iam fuerunt confessio sub eodem sigillo, cum par sit utrobique ratio: nam propterea illa peccata, quae audio ab alio, teneo seruari sub sigillo, quia scio fuisse confessio, & quia ubi primum confessioni subiecta fuerunt, ita affecta obligatione ac onere sigilli manserunt, ut semper transeant cum suo onere, & illud exuere nunquam possint, nisi de consensu confitentium, de eorum enim consensu possunt non solum Sacerdotes, sed etiam quicumque alij loqui de huiusmodi rebus confessis, ut saepe diximus. Ergo etiam propterea illa peccata, quae fuerunt confessio, & scripta inveniuntur, affecta erunt praedicto onere, & obligatione sigilli, quia iam confessio sunt, & semel sub sigillo cesserunt, nam parum refert, quòd ego nesciam illa iam fuisse confessio, id enim per accidens est, & tunc incipit sub sigillo obligare, cum id sciuerim.

RESOL. XLIV.

An que peccata non sunt, & aliis concernunt, teneatur Confessarius celare sub sigillo? Ex part. 5. tr. 1. Ref. 38.

§. 1. Si confitens occasione suorum peccatorum, sive potè tanquam circumstantias, aut obiecta, aut quia sua ruditate cum non pertineant, putat ea pertinere ad explicationem suorum peccatorum aliqua talia secreta narret, existimant Doctores talia etiam comprehendi sigillo; si verò concomitantè solum in confessione narrentur, tenetur Confessarius solum secreto naturali, nisi fortè propter scandalum, quando putarentur ad confessionem pertinere, etiam aliquid admisceatur obligationis ipsius sigilli; & ita docet Malderus tract. de sigillo, c. 18. Probantur supradicta, & cum responsio contineat tres partes, Primam probo; quia circumstantias comprehendi sigillo, est communis sententia, quod extendendum est ad alia quaecumque quae à penitente dicuntur ad declarandum peccatum suum, sic enim demum securè etiam simplices peccata sua narant. Secunda pars probatur, quia illa non pertinent ad confessionem, cum sine illis omnino consistat integra, & hoc ipsum sciat penitens, qui etiam iis non vitior ad explicandum sua peccata: at fortè ex leuitate ibi narant, quo casu à Confessario reprehendi deberet, aut consilium aliquod circa illa petit, aut solamen, si ipsum affligant. Sufficit ergo seruari illa secreta naturali obligatione. Tertia pars, quae casum scandalum excipit, est certissima, quia ut diximus supra, hoc cederet in grauamen, & odium confessionis si reuelarentur. Vnde in casu scandalum ne quidem proposito edicto de excommunicatione non reuelantis, videtur talia debere reuelare, quamuis quidam tunc putet, debere reuelare, sed tu tene nostram sententiam.

Tom. 1.

RESOL. XLV.

An si penitens explicet aliqua in confessione concomitantè, teneatur Confessarius celare sub sigillo? Ex part. 5. tr. 1. Ref. 5.

§. 1. Negatiuè respondet Mercerus in 3. part. 9. 11. art. 2. & ideo ea, quae non pertinent ad peccata declaranda, sed in confessione concomitantè dicuntur propriè non contineri sub sigillo, docet Suarez in 3. part. disp. 33 sect. 3. & alij. Si nullo modo tamen inferuiant accusationi peccatorum. 2. Sed ego adderem cum Tannero tom. 4. disput. 6. quest. 9. dub. 6. num. 136. Si nec inferuire existimantur ab ipso penitente, ita ut nec in ordine ad peccata explicanda sint in confessione patefacta; nam si hoc modo explicarentur à penitente, puto sub sigillo ad illa non manifestanda Confessarium teneri; & ita etiam docet Reginaldus in praxi tom. 1. lib. 3. cap. 4. n. 39. ubi sic ait: Cadere sub sigillum, non modo cum ad peccatum declarandum necessarium fuerit tale quid in confessione exprimi, sed etiam cum fuerit vile, imò quoties in eum finem penitens (etiam si in eo fortè agat minus prudenter) aliquid dixerit, quod est in confessione tolerandum habita ratione communis modi confitendi hominum, multa saepe dicentium animo declarandi sua peccata, quae nihil sunt ad id necessaria, imò interdum neque utilia; cum ergo simplices & imprudentes auertendi non sint à confessione, sicut nec alij, tacenda sunt quaecumque ab eis dicuntur ad explicationem suorum peccatorum, ut possint securè, & sine timore reuelationis confiteri. Sic ille, vide etiam Fabrum de penit. in 4. sent. dist. 19. quest. vnic. disputat. 34. cap. 2. num. 31.

Sup. hoc lege doctrinam Ref. praeteritae & aliquid supra in Ref. 19. ad lin. 3. & infra cursum in Ref. 50. in fine.

RESOL. XLVI.

An aliquando Confessarius possit obligare penitentem ad declarandum complicem? Et aduertitur posse contingere, ut licet penitens dicat se velle per se ipsum immediate, vel per alium dare notitiam complicis ad impedienda mala iuxta suam obligationem; adhuc Confessarius possit illi differre absolutionem. Ex part. 6. tractat. 7. & Miscell. 2. Ref. 2.

§. 1. Respondeo, quòd non repugnat dari casum, in quo possit Confessarius penitentem obligare ad manifestandum sibi complicis nomen: non quidem quasi Confessarius eam obligationem imponat, sed quia reuera penitens eam habebat; & Confessarius, qui ex eius confessione hoc agnoscit, admonet illum de sua obligatione, cui si non vult satisfacere, iam meritò ei absolutionem negat, quem non inuenit ad absolutionem dispositum. Potrò posse illum casum contingere, constat apertè, quia potest Confessarius videre ex occulatione complicis grauissima damna imminere, ad quae impedienda penitens omninò tenetur; rursus videt, penitentem se ipso immediatè id non posse exequi, nec habere alium, per quem id possit praeter ipsum Confessarium: quo casu certum est teneri penitentem ad illud medium vnicum eligendum; quòd si eligere nolit, iam non est aptus ad absolutionem recipiendam. Et haec omnia docet Lugo de Sacrament. penitent. disputat. 16. sect. 8. n. 432. qui rectè obseruat num. 434. posse contingere,

Sup. hoc lege doctrinam trimum R. sol. sequentium, & in co. 7. tr. 4. Ref. 25. in fine, & vide etiam praedictam Ref. 26. signantur ab eius lin. 7. & vers. certum est.

P p

tingere, vt licet pœnitens dicat se velle per se ipsum immediatè, vel per alium dare noticiam complices ad impedienda mala iuxta suam obligationem, adhuc Confessarius possit differre illi absolutionem, donec de facto suæ obligationi satisfecerit. Nam sicut debitori qui sapè proposuit restituere, & non restituit, prudenter differtur postea absolutio, donec prius cum effectu restituat, quia prudenter timeamus, quòd post Confessionem non restituat: sic in nostro casu, quando Confessarius prudenter timeret, pœnitentem non satisfacturum postea suæ obligationi, prudenter faceret differendo absolutionem, donec prius rem exequatur: immò addunt aliqui, quòd debet cogere pœnitentem, vt afferat sibi testimonium denunciationis, vel manifestationis factæ: ita Bartholomæus Medina 2. *summa*, cap. 4. *quarto*, §. 1. hoc tamen videtur nimium: nam in illo foro debemus, & possumus credere pœnitenti circa præterita tam pro se quàm contra se, & quidem debitorem & furem absque alio testimonio absoluiimus, quando dicit se iam restituisse. Et hanc doctrinam antequam typis excuderet Pater Lugo, ego mordicus tenui, & consulti in Sicilia tempore quo pessima illa mulier vocata Tophania præbebat aquam suam venenosam, ex qua tot neces in Regno miserabiliter sublequuntur sunt, ex ignorantia aliquorum Confessariorum, qui pœnitentes absoluebant.

RESOL. XLVII.

An liceat Confessario interrogare de complice in confessione in ordine ad ipsius correctionem, & illam facere de licentia pœnitentis?

Et an hoc sit absolute contra sigillum confessionis?

Et notatur, quod ex hypothesi, quod affirmatiua opinio sit probabilis, non tamen ex hoc debet Confessarius interrogare de complice in hunc finem correctionis, sed expectare, vt pœnitens id sua sponte declaret, &c. Ex part. 3. tr. 4. Ref. 112. aliàs 113.

Sup. hoc in duabus Ref. §. 1. **A**ffirmatiuè cum aliquibus limitationibus videtur respondendum ex Fagundez præcept. 2. lib. 5. cap. 2. num. 2. Suarez in 3. part. tom. 4. disputat. 34. sect. 4. num. 4. & aliis, penes ipsos; quia talis actio non est de se mala, ordinatur enim ad bonum finem, neque est contra sigillum, quia Confessarius in tali calu loquitur de auditis in confessione ex licentia pœnitentis.

2. Sed tu contrarium tene cum Villalobos in *summa*, tom. 1. tractat. 9. difficult. 38. num. 5. Syluio in *addit.* ad 3. part. D. Thomæ, quest. 11. art. 2. concl. 2. Maldero tract. de sigillo confessi, cap. 17. Coriolano tract. de casu reserv. part. 1. sect. 3. art. 9. Rodriguez in *summa*, tom. 1. cap. 109. num. 9. in editione nouissima Ledesma in *summa*, tom. 1. de Sacram. Pœnitent. cap. 22. concl. 6. Bañez in 2. 2. quest. 35. art. 8. dub. 8. part. 1. concl. 4. Soto in 4. sent. dist. 18. quest. 2. art. 5. ad 4. & nouissimè hanc sententiam docent Petrus Fay in *addit.* ad 3. part. 9. 11. art. 1. disput. unica. Petrus Lorca in 2. 2. D. Thom. quest. 33. artic. 6. sect. 3. disput. 45. num. 20. & Nugnus in *addit.* ad 3. part. quest. 11. artic. 2. dub. 2. vbi oppositum vocat temerarium, & perniciosum, tanquam ipsius Sacramenti destructiuum; & responderet ad omnia argumenta, quæ pro affirmatiua sententia adducit Suarez. Et ratio est, quia talis correctio non potest effici sine iniuria Sacramenti, non est enim negandum multum derogare sigillo confessionis noticiam illius ad effectus ad eò extrinsecos; finis etenim intrinsecus Sacramenti Pœnitentiæ est, tantum iustificatio pœnitentis, non au-

tem emendatio complices. Cæteras rationes inueniet apud Nugnum. Et hæc opinio est communis in scholæ D. Thomæ.

3. Notandum est etiam, quòd stando in prima opinione, & ex hypothesi concedendo esse probabilem, non tamen ex hoc debet Confessarius interrogare de persona complices in hunc finem correctionis, sed expectare, vt pœnitens id sua sponte declaret. Neque se inuitet ad faciendam correctionem, etiam si intelligat esse necessarium, sed expectet petitionem pœnitentis, hic enim fortè per ipsum, vel per alium curabit corrigere. Et ita docet Filiucius tom. 1. tractat. 7. capite undecimo, num. 349. Vnde apparet multum errare aliquos Confessarios et zelo indiscretos, & ex ignorantia extorquentes complices a pœnitentibus propter correctionem, vnde dum conscientis aliorum mederi volunt, iuram conscientiarum iacturam faciunt, aiunt Henricus libro secundo, de pœnitent. capite nono, numeri decimo, & Fagundez præcept. secundo, libro quinto, capite primo, num. 12. & alij.

RESOL. XLVIII.

An Confessarius propter correctionem fratrem debeat, aut possit extorquere complicem?

Et an illa peccata alterius tam complices, quam non complices in confessione narrata, ita claudantur sigillo, vt sine complice, aut alterius illius peccatoris licentia, esse habeat consensum a pœnitente, Confessor ea reuelare non possit: Ex part. 3. tract. 11. Ref. 39.

§. 1. **P**roforus negatiuam sententiam tenendum esse puto, quam alibi satis docui, & nunc iterum doceo cum Maldero tractat. de sigillo, capite decimo-septimo, vbi ex duplici capite existimandum est si Confessor extorqueat complicem, vt eum corripiat, aut corripit curet. Primum, quia fit iniuria Sacramento, quod natura sua tale secretum postulat, quasi detectio esset facta soli Deo, ad solius contentis emendationem, ad id vt non debeat accusatio huius fori ad externum forum derivari, aut ad correptionem alterius. Quare si reuelatio complices non sit necessaria ad explicandum proprium peccatum, non potest Sacerdos ad vllum alium finem eam vtgere, præcipue cum nec liceat pœnitenti eam facere, & vt faciat, sicut iam supra diximus, secretum Confessarius id seruare debet. Certè neque proprium nomen, vt aliàs monuimus, tenetur pœnitens dicere, multo minus sui complices, si non aliud accedat. Si autem est necessaria, potest pœnitens Confessario complicem secundum dicta superius reuelare in eum finem, vt se accuset; sed omitti debet omnis correctio, monitio, punitio complices ex hac reuelatione, quia hæc non est necessaria ad explicandum & emendandum proprium peccatum. Secundò, quia fieret etiam iniuria complici, quia etiam si meritò corripiendus sit, non est tamen corripiendus, nisi ordine à Christo præscripto, cui ordini repugnat ipsum corripere ex sacramentali confessione, cum ipsius secretum hæc tenus etiam in fauorem complices redundet, vt non possit ipse illo modo prodi per illum, nisi quatenus necessarium est ad explicationem peccati ipsius pœnitentis. Quare etiam in casu quo pœnitens tenetur corripere Petrum de peccato suo, non est conueniens medium, vt Confessario suo reuelet peccatum Petri in illum finem, vt ipsius opera fiat correctio, si enim alio modo corripere, aut ad correptionem non venire potest, non tenetur corripere; si potest, tenetur.